

KONSEP DAN PELAKSANAAN PBS DALAM TRANSFORMASI PENTAKSIRAN

Oleh:

Mohammd Najib bin Mohd Ali

Lembaga Peperiksaan

Kementerian Pendidikan Malaysia

PENGENALAN

Dasar Pendidikan Kebangsaan meletakkan bahawa ilmu adalah penentu utama arah tuju negara dan penyelamat bangsa. Tujuan utama pendidikan adalah untuk membolehkan masyarakat Malaysia menguasai ilmu, kemahiran dan penghayatan nilai murni. Penguasaan dan penghayatan kepada dimensi ini diperlukan dalam dunia yang berdaya saing tinggi serta bersifat global. Pendidikan mempunyai peranan penting dalam menjayakan wawasan negara demi mencapai taraf negara maju sepenuhnya dari segi kemajuan ekonomi, keadilan sosial, dan kekuatan rohani, moral dan etika, ke arah mewujudkan suatu masyarakat yang bersatu padu, demokratik, liberal dan dinamik.

Bagi merealisasikan dasar tersebut, Kementerian Pelajaran Malaysia menetapkan misinya adalah untuk menghasilkan sistem pendidikan yang bertaraf dunia dari segi kualiti bagi memperkembangkan potensi individu sepenuhnya dan mencapai aspirasi negara Malaysia selaras dengan Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK) yang dinyatakan sebagai;

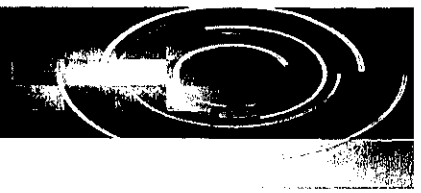
Pendidikan di Malaysia adalah suatu usaha berterusan ke arah lebih memperkembangkan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk mewujudkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani, berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Usaha ini adalah bertujuan untuk melahirkan warga negara Malaysia yang berilmu pengetahuan, berketerampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta memberi sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat dan Negara.

FPK merupakan prinsip dan hasrat dalam sistem pendidikan untuk memperkembangkan potensi individu sepenuhnya bagi mencapai aspirasi negara melahirkan modal insan yang mampu memakmurkan negara. Dasar Pendidikan Kebangsaan diwujudkan bagi menggariskan strategi pengoperasian falsafah untuk

merealisasi idea, mematuhi prinsip, melaksana dan mencapai hasrat FPK. Dasar ini juga mengawal, memandu dan menjadi punca kuasa yang menjadi asas kepada strategi pengoperasian itu.

Modal insan yang hendak dilahirkan oleh sistem pendidikan negara adalah individu mempunyai kualiti:

- Aktif dan yakin mampu memperoleh kejayaan dalam proses pembelajaran
- Bertanggungjawab terhadap dirinya sendiri dalam proses pembelajaran yang dilalui
- Bersikap positif, berdaya maju dan sentiasa ingin mencapai pelbagai kecemerlangan apabila menghadapi cabaran dalam proses pembelajaran.
- Berusaha dan belajar bersendirian atau dengan orang lain di dalam dan di luar alam persekolahan untuk mencapai matlamat peribadi dan matlamat kumpulan.
- Berupaya mengguna pemikiran logis, kritis, kreatif dan inovatif dalam menyelesaikan masalah dan membuat keputusan untuk kesejahteraan hidup pada masa kini dan masa hadapan
- Berupaya mengguna bahasa kebangsaan, bahasa Inggeris dan bahasa lain dengan baik dan berkesan untuk berhubung dengan budaya dan idea intelektual orang lain
- Mampu memilih, mengintegrasikan dan mengaplikasikan pelbagai konsep dan teknik dalam pelbagai bidang ilmu untuk membuat generalisasi dan keputusan
- Kompeten, kreatif dan kritis sebagai pengguna teknologi maklumat dan komunikasi (ICT)
- Mempunyai kemahiran dan kebolehan yang diperlukan untuk menjadi warganegara bertaraf lokal dan global yang berkesan termasuk keprihatinan terhadap orang lain
- Mempunyai sikap positif terhadap pendidikan dan latihan lanjutan, pekerjaan dan pendidikan sepanjang hayat.

IMPAK PEPERIKSAAN KEPADA SISTEM PENDIDIKAN

Impak peperiksaan kepada sistem pendidikan telah sekian lama dibincangkan oleh pelbagai lapisan masyarakat serta kesannya kepada individu atau kumpulan. Kebanyakan perbincangan hanya berminat menonjolkan kesan yang negatif sahaja walaupun pada hakikatnya peperiksaan juga memberi impak yang positif. Walau apapun sistem peperiksaan yang dilaksanakan, sudah tentunya ia memberikan impak dalam sistem pendidikan sedia ada. Kesan ini bukan sahaja tertumpu kepada suatu kelompok masyarakat atau lokasi tertentu sahaja tetapi melibatkan hampir seluruh negara. Sistem peperiksaan menggunakan instrumen yang sama untuk mentaksir kebolehan murid daripada pelbagai latar belakang hanya boleh meletakkan kebolehan mereka pada satu skala yang sama dan tidak menyumbang maklumat yang tepat untuk digunakan bagi membangunkan potensi individu yang berbeza. Sistem peperiksaan lebih menekankan kepada mengukur kebolehan murid menghafal pengetahuan dan mengeluarkannya semula semasa diuji. Pengujian secara autentik terhadap pemahaman murid tentang apa yang mereka belajar dan kemahiran berfikir aras tinggi kurang diberi penekanan.

Peperiksaan awam lebih tertumpu kepada pengukuran sejauh mana murid mampu belajar untuk menghabiskan sukatan pelajaran demi peperiksaan serta keputusannya dikhususkan untuk pemilihan dan pensijilan. Sistem peperiksaan telah memperkuat lagi pendekatan pengajaran untuk tujuan penghafalan bagi menghadapi peperiksaan.

Dalam usaha untuk mendapatkan maklum balas tentang impak peperiksaan terhadap sistem pendidikan sedia ada, Lembaga Peperiksaan telah menganjurkan tiga bengkel Kajian Aspirasi Pentaksiran Kebangsaan di Kuala Lumpur, Kota Kinabalu dan Kuala Terengganu. Ketiga-tiga bengkel tersebut melibatkan guru, ibu bapa, badan-badan berkanun dan badan-badan bukan kerajaan. Melalui tiga pertemuan ini responden menyuarakan bahawa impak sistem peperiksaan ke atas sistem pendidikan boleh bersifat positif atau negatif.

IMPAK POSITIF

Antara kesan positif ini yang telah dikumpul daripada responden kajian itu adalah:

- Kewujudan peperiksaan menghasilkan reaksi positif kepada guru-guru yang komited dalam pengajaran mereka. Mereka mengajar bersungguh-sungguh bagi memastikan murid-murid mendapat keputusan yang cemerlang dalam peperiksaan. Peperiksaan memberikan motivasi kepada guru untuk berusaha lebih kuat dengan mengadakan kelas-kelas tambahan, ceramah teknik menjawab soalan peperiksaan atau menganjurkan pertandingan demi memastikan murid-murid sentiasa bersemangat dan mempunyai daya saing yang tinggi.

- Hubungan, kerjasama dan tolong menolong antara murid-murid dan murid-guru dipertingkatkan demi menepati sasaran untuk mencapai kecemerlangan dari peringkat awal dengan mengamalkan pendekatan berpasukan.
- Peperiksaan juga mampu menggalakkan penglibatan dan kerjasama antara ahli-ahli PIBG dengan pihak sekolah. Terdapat beberapa PIBG memberi sumbangan kewangan kepada pihak sekolah bagi melaksanakan kelas tuisyen kepada anak-anak mereka. Persediaan awal, perancangan teliti dan permuafakatan antara sekolah, guru, pelajar dengan PIBG merupakan faktor penyumbang pencapaian cemerlang di beberapa buah sekolah yang terbaik dalam Peperiksaan Menengah Rendah (PMR).
- Guru-guru dan pengetua sekolah telah berusaha untuk mencapai keputusan yang terbaik bagi anak didiknya kerana mereka tidak mahu melihat sekolah dilabel sebagai sekolah tidak baik ekoran peratus kelulusan dan keputusan peperiksaan sekolahnya rendah.
- Peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) yang diiktiraf di seluruh dunia telah memberi peluang kepada rakyat Malaysia untuk melanjutkan pelajaran ke institusi pengajian tinggi di seluruh dunia.

IMPAK NEGATIF

Sememangnya peperiksaan memberi impak positif kepada pendidikan, namun kita tidak menafikan bahawa peperiksaan juga boleh mendatangkan kesan negatif yang menjadi penghalang kepada pendidikan dalam merealisasikan hasrat FPK. Kesan negatif ini sering diperkatakan sehingga timbul rangkai kata yang sangat popular, iaitu “pendidikan yang berorientasikan peperiksaan”. Kesan negatif ini berpunca daripada reaksi ekstrem terhadap peperiksaan dan perhatian keterlaluan terhadap gred yang dipaparkan dalam slip keputusan peperiksaan calon.

Ciri peperiksaan sekarang yang berbentuk Rujukan Norma dan berfokus kepada pertandingan prestasi antara calon berbanding pertumbuhan dan kemajuan calon itu sendiri telah menyebabkan sesetengah murid terus berputus asa daripada mencuba untuk berjaya. Murid, guru dan ibu bapa terlalu memberi fokus kepada pencapaian gred yang tinggi, walaupun gred itu tidak memberikan makna tentang kebolehan murid di sebalik gred yang diperoleh. Kebanyakan kontroversi tentang ujian memberi fokus kepada Ujian Piawaian Rujukan Norma (*norm-referenced standardized test*) kerana prosedur, bahan dan kaedah penskoran ujian telah ditetapkan dan prestasi individu merujuk kepada prestasi purata.

Peperiksaan berbentuk Rujukan Norma juga telah mewujudkan budaya banding-membanding serta meningkatkan tekanan emosi dalam kalangan murid, guru, sekolah dan ibu bapa. Murid menghadapi tekanan yang paling banyak, diikuti guru dan pihak sekolah. Ibu bapa selalu membandingkan pencapaian anak mereka dengan anak orang lain. Ibu bapa yang mampu dan mahu anaknya mendapat keputusan cemerlang akan menghantar anak mereka ke pusat tuisyen. Murid pula belajar untuk peperiksaan dan bukannya untuk mendapatkan ilmu. Ini telah mewujudkan sistem pendidikan yang dikatakan berorientasikan peperiksaan. Murid yang gagal akan berasa rendah diri dan mengakibatkan mereka hilang tumpuan dan minat untuk meneruskan pembelajaran mereka.

Peperiksaan berbentuk Rujukan Norma menggambarkan sistem yang digunakan sekarang untuk menjelaskan keputusan sesuatu amalan peperiksaan yang meletakkan calon atau murid dalam satu skala kontinum nombor. Nombor 1, 2, 3, 4, seterusnya hingga nombor terakhir atau gred A, B, C, D dan seterusnya memberi gambaran bahawa mereka yang mendapat nombor atau gred yang lebih atas adalah mereka yang lebih baik, tanpa merujuk kepada pernyataan sesuatu kriteria atau standard.

Masyarakat kita sudah lazim dengan sistem itu tanpa menyedari bahawa sesiapa yang diperiksa atau dinilai di bawah sistem itu sebenarnya tidak dapat memberi erti pada diri mereka. Perkembangan yang signifikan hasil daripada perancangan rapi dan usaha yang bersungguh-sungguh tidak dapat diiktiraf oleh sesiapa. Pengaruh media yang terlalu menonjolkan murid yang lulus dengan kuantiti A yang banyak pula menyebabkan sesetengah murid mempunyai keinginan terlalu tinggi untuk mendapat banyak A dalam peperiksaan berpusat sehingga boleh mendatangkan tekanan mental dan emosi.

Transformasi dalam sistem pentaksiran kebangsaan mula dilaksanakan pada tahun 2011 kepada murid tahun satu. Transformasi pentaksiran ini telah diasaskan sejak tahun 2005 dengan mendapatkan pandangan yang meluas daripada pakar pentaksiran pendidikan dalam dan luar negara serta merujuk kepada amalan negara-negara maju. Sejak itu, tinjauan dan kajian yang berterusan dilaksanakan dengan mengadakan pelbagai aktiviti seperti kolokium, persidangan, seminar, forum dan lawatan penanda arasan.

Transformasi ini bertepatan dan sepadan dengan dasar pendidikan dan perkembangan ilmu pada masa kini. Dalam transformasi ini, makna pentaksiran mesti diterjemahkan supaya ia dapat menggambarkan kerelevanan, representatif, menyeluruh dan merangkumi semua aspek yang tertera dalam FPK serta objektif bagi setiap program pendidikan. Transformasi pentaksiran perlu untuk memperluaskan skop dan kaedah pentaksiran bagi menghadapi perkembangan teknologi maklumat dan komputer yang telah menyebabkan gedung ilmu menjadi sangat luas, dinamik dan boleh diakses di mana-mana dan pada bila-bila masa selagi terdapatnya kemudahan internet.

Sistem pentaksiran kebangsaan merupakan suatu mekanisme yang sangat penting. Ia digunakan untuk memacu dan memberi input tentang hasil pendidikan bagi tujuan memantau sejauh mana proses pendidikan telah mencapai matlamat yang ditetapkan. Perkembangan pendidikan kini menuntut transformasi dalam sistem pentaksiran yang bukan sahaja mengukur dan menilai dari luar sistem pengajaran dan pembelajaran malah pentaksiran hendaklah bersepadu dengan proses pengajaran dan pembelajaran serta dilaksanakan secara berterusan agar tindakan susulan dapat segera dilaksanakan untuk membantu murid memperbaiki pembelajaran.

KONSEP PENTAKSIRAN

Pentaksiran ialah integrasi proses mengumpul maklumat, memberi nilai kepada maklumat, menginterpretasi maklumat, membuat inferens dan keputusan berdasarkan interpretasi yang dibuat ke atas maklumat itu. Oleh itu pentaksiran pendidikan ialah integrasi proses pengumpulan maklumat tentang pembelajaran murid, memberi nilai kepada maklumat, menginterpretasi maklumat, membuat inferens dan membuat keputusan apa yang perlu dilakukan ke atas murid bagi memperbaiki dan mengoptimumkan pembelajaran mereka.

Dalam pendidikan, pentaksiran berbeza dengan pengukuran dan penilaian jika dilihat daripada ruang lingkup fungsi dan peranan masing-masing. Pengukuran pendidikan terhad kepada proses pengumpulan maklumat tentang pembelajaran murid. Sementara penilaian pendidikan terhad kepada proses memberi nilai kepada maklumat dan menginterpretasikannya. Proses membuat inferens dan membuat keputusan ke atas murid untuk memperbaiki pembelajaran seterusnya tidak berlaku dalam proses pengukuran dan penilaian. Manakala dalam pentaksiran, proses pengajaran, pembelajaran dan pentaksiran berlaku secara timbal balik dan bersepadu. Seorang guru membuat pentaksiran secara tidak formal semasa mengajar, seterusnya guru itu dapat mengetahui sama ada murid itu telah menguasai apa yang dipelajari atau sebaliknya. Guru juga dapat mengetahui sama ada perlu mengulang kembali pengajarannya atau meneruskannya ke tahap yang lebih tinggi. Guru juga dapat mengenal pasti kekuatan dan kelemahan murid. Semua maklumat ini dapat memberi panduan kepada guru dan murid ke arah pembelajaran berkesan.

Di samping itu, guru akan menerapkan nilai-nilai murni dan akhlak mulia yang holistik sifatnya semasa proses tersebut berjalan. Dalam hal ini, guru tidak perlu pun mengadakan ujian atau peperiksaan yang formal tetapi guru tetap dikatakan mendidik menggunakan proses pengajaran, pembelajaran dan pentaksiran yang bersepadu. Proses mengumpul maklumat pembelajaran murid dilakukan dengan pelbagai cara sama ada dengan menggunakan instrumen pentaksiran seperti ujian, soal selidik, amali dan

kerja kursus atau tidak seperti pemerhatian. Maklumat yang dikumpul itu dinilai dan diinterpretasi supaya keputusan dapat dibuat berdasarkan inferens awal kita tentang kebolehan seseorang murid dalam pembelajarannya. Semua proses di atas berlaku secara bersepadu dan bertimbal balik antara satu sama lain sehingga proses pengajaran dan pentaksiran mampu menyebabkan murid meneruskan pembelajaran sepanjang hayatnya.

PRINSIP PENTAKSIRAN PENDIDIKAN DI MALAYSIA

1. Tujuan utama pentaksiran pendidikan adalah untuk membantu meningkatkan standard pembelajaran murid-murid.
2. Proses pentaksiran hendaklah berfokus kepada pembinaan modal insan ke arah melahirkan masyarakat majmuk yang bersatu padu.
3. Pelbagai kaedah dan pendekatan pentaksiran hendaklah digunakan untuk memperoleh maklumat yang sah (*valid*), boleh dipercayai (*reliable*), autentik (*authentic*) dan boleh diharap (*dependable*).
4. Perkara yang ditaksir hendaklah meliputi seluruh potensi yang dikembangkan dalam diri murid.
5. Pentaksiran hendaklah dijadikan sebagai wahana yang boleh diterima murid sebagai motivasi ekstrinsik dan intrinsik untuk belajar.
6. Pentaksiran hendaklah adil kepada semua murid tanpa mengira kaum, lokaliti, latar belakang ibu bapa dan tahap pencapaian dalam pembelajaran.
7. Proses pentaksiran hendaklah dilakukan secara profesional, dengan komunikasi terbuka, jelas dan regular serta mengambil kira penglibatan luas masyarakat.
8. Seluruh proses pentaksiran pendidikan di Malaysia hendaklah merujuk kepada suatu set pernyataan standard prestasi yang boleh dicapai mengikut tahap keupayaan murid dan dibina berlandaskan kurikulum yang ditetapkan.

Jika diimbau kembali, sejauh manakah hasrat FPK yang menekankan pendidikan di Malaysia ialah proses untuk melahirkan manusia yang berilmu, berketerampilan dan berakhlak mulia telah dicapai? Murid yang dihasilkan melalui pendidikan berlandaskan falsafah ini ada yang mula memasuki alam pekerjaan atau hampir menamatkan pengajian mereka di universiti. Persoalannya, adakah potensi mereka telah dikembangkan secara

menyeluruh dan bersepadu sebagai individu yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani? Adakah mereka juga berilmu pengetahuan, berketerampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan telah mencapai kesejahteraan diri serta memberi sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat dan negara?

Kini, tiba masanya untuk melaksanakan transformasi daripada peperiksaan kepada pentaksiran yang cakupannya jauh lebih luas. Bukan sekadar melihat tetapi mewujudkan satu sistem yang membuatkan semua orang menyedari kewujudannya, serta memahami kaedahnya dan seterusnya melaksanakannya dengan berkesan. Satu sistem pentaksiran yang mengandungi sistem pentaksiran, peperiksaan umum dan ujian kebolehan am.

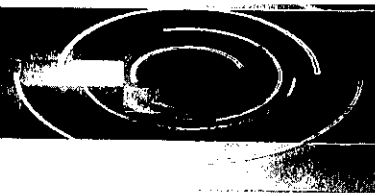
Mengapakah perlu perkara ini diwujudkan dalam masyarakat atau negara kita dan apakah bentuk sistem yang perlu disediakan? Adakah keperluan masyarakat setanding dengan sistem yang kita adakan? Adakah yang kita sediakan ini setanding atau lebih hebat dari apa yang terdapat di negara lain? Persoalan ini harus dijawab dengan tepat dan mantap sebelum kita dapat mengatakan bahawa sistem yang kita sediakan adalah yang terbaik. Persoalan *LOCAL NEEDS* dan *GLOBAL TRENDS*, mestilah diselesaikan dahulu sebelum kita menyediakan sistem peperiksaan negara.

Mengapakah pentaksiran dan bukan peperiksaan? Mengapa beralih dari peperiksaan kepada pentaksiran? Perbincangan tentang pentaksiran pendidikan tidak akan hanya tertumpu kepada apa yang telah dan akan dilakukan oleh Lembaga Peperiksaan (LP) sahaja kerana ia meliputi segenap aspek pendidikan dari yang serendahnyanya kepada yang setinggi-tingginya.

PELAKSANAAN PENTAKSIRAN BERASASKAN SEKOLAH DALAM TRANSFORMASI PENTAKSIRAN

Mesyuarat Jemaah Menteri bertarikh 17 Disember 2010 telah bersetuju supaya penambahbaikan Sistem Pentaksiran Pendidikan Kebangsaan (SPPK) bagi Ujian Pencapaian Sekolah Rendah (UPSR) dan Penilaian Menengah Rendah (PMR) dilaksanakan dengan memberikan penekanan kepada Pentaksiran Untuk Pembelajaran (*Assessment for Learning*) dan Pentaksiran Tentang Pembelajaran (*Assessment of Learning*). Selaras dengan arahan itu, Lembaga Peperiksaan (LP), Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) telah mengeluarkan beberapa pekeliling ikhtisas dan buku panduan.

PBS merupakan satu pentaksiran yang bersifat holistik iaitu menilai aspek kognitif, afektif dan psikomotor selaras dengan FPK dan kurikulum kebangsaan. Komponen PBS terdiri daripada dua kategori iaitu akademik dan bukan akademik. Kategori akademik

terdiri daripada Pentaksiran Sekolah (PS) dan Pentaksiran Pusat (PP), manakala kategori bukan akademik terdiri daripada Pentaksiran Psikometrik (PPSi) dan Pentaksiran Aktiviti Jasmani, Sukan dan Kokurikulum (PAJSK). Kedua-dua kategori ini memberi pengiktirafan dan autonomi kepada guru untuk melaksanakan pentaksiran formatif dan sumatif yang berasaskan sekolah.

Pentaksiran Sekolah adalah pentaksiran yang dirancang, dibina, ditadbir, diperiksa, direkod dan dilaporkan oleh guru sekolah yang berkenaan. Pentaksiran formatif dijalankan seiring dengan proses pengajaran dan pembelajaran. Contoh instrumen yang boleh digunakan ialah lembaran kerja, pemerhatian, kuiz, senarai semak, laporan tugas, tugas rumah dan ujian. Pentaksiran sumatif dijalankan pada akhir setiap unit pembelajaran, penggal, bulan dan tahun. PS berfungsi sebagai Pentaksiran Untuk Pembelajaran (*Assessment for Learning*) dan Pentaksiran Tentang Pembelajaran (*Assessment of Learning*). Pentaksiran Pusat adalah suatu pentaksiran yang ditadbir, diperiksa, direkod di peringkat sekolah oleh guru berdasarkan peraturan pentaksiran, instrumen pentaksiran, tugas, garis panduan, peraturan penskoran dan penggredan dikeluarkan oleh LP dalam tempoh yang ditetapkan mengikut mata pelajaran. Pentaksiran Aktiviti Jasmani, Sukan dan Kokurikulum adalah pentaksiran yang ditadbir, direkod dan dilaporkan di peringkat sekolah oleh guru berdasarkan penyertaan, penglibatan dan pencapaian murid dalam aktiviti sukan, kokurikulum dan ekstra kurikulum. Standard Kecergasan Fizikal Kebangsaan (SEGAK) dan Body Mass Index (BMI) dilaksanakan untuk menilai dan melaporkan aktiviti fizikal murid. Manakala Pentaksiran Psikometrik (PPSi) adalah pentaksiran yang dilaksanakan di peringkat sekolah dan /atau pusat untuk mengukur kebolehan (*innate ability* dan *acquired ability*), kemahiran berfikir, kemahiran menyelesaikan masalah, minat, kecenderungan, sikap dan personaliti murid. Pentaksiran ini tidak berasaskan kurikulum dan proses pengajaran dan pembelajaran.

Pengoperasian PBS memerlukan suatu perancangan yang teliti dalam semua aspek. Pelaksanaan yang seragam, boleh diurus dan mematuhi prosedur mampu menjamin berlakunya keadilan, kesahan dan kebolehpercayaan dalam pentaksiran. Bagi menjamin kualiti pentaksiran, pelaksanaan PBS adalah merangkumi aspek-aspek perancangan penataran penyelarasan dan pemantauan.

Perancangan PBS melibatkan pelbagai bahagian Kementerian Pelajaran Malaysia seperti Pusat Perkembangan Kurikulum, Jabatan Pelajaran Negeri, Pejabat Pelajaran Bahagian, Pejabat Pelajaran Daerah dan sekolah. Tujuan perancangan adalah untuk menyelaraskan kerja-kerja pentaksiran supaya pelaksanaannya berjalan lancar dan kemas.

Penataran ialah satu usaha untuk memastikan wujudnya kefahaman dalam kalangan pentaksir dan pengguna supaya skor yang diperolehi mempunyai darjah kesahan dan

kebolehpercayaan yang tinggi. Penataran dijalankan dengan tujuan memberi pengetahuan, kefahaman dan kesefahaman berhubung perkara yang ditaksir, kriteria yang dirujuk, evidens yang dicari, instrumen yang digunakan dan kaedah pemberian skor. Penyelarasan ialah satu proses untuk memastikan keselarasan kefahaman terhadap skema penskoran. Penyelarasan dilakukan dari aspek pentadbiran yang mencakupi keselarasan dari segi dokumen dan panduan pentaksiran. Penyelarasan juga dilakukan dari aspek penskoran untuk memastikan konstruk gred/markah/skala skor adalah seragam. Satu proses untuk mendapatkan maklumat dan memastikan pentaksiran dilaksanakan mengikut prosedur dan jadual yang ditetapkan. Pengesanan adalah satu proses untuk menilai program PBS dari segi pencapaian objektif, kekuatan dan kelemahan serta impaknya untuk tujuan memperbaiki PBS.

PELAPORAN PBS

Pelaporan PBS dibuat berdasarkan skor yang telah dirumus oleh guru pentaksir bagi menunjukkan tahap penguasaan murid dalam pembelajaran yang pentaksirannya dilaksanakan melalui PBS. Skor dirumus berdasarkan rumusan yang telah ditetapkan oleh LP dalam peraturan penggredan. Pencapaian murid boleh diperbaiki dan dipertingkatkan dari semasa ke semasa sehingga tamat tempoh pelaksanaan PBS. Pelaporan PBS dilaksanakan dalam dua peringkat iaitu peringkat sekolah dan peringkat LP. Pelaporan PBS peringkat sekolah ialah pelaporan pencapaian murid yang skornya telah dirumus oleh guru pentaksir dan dilaporkan oleh sekolah. Pelaporan PBS peringkat LP dikeluarkan melalui pemberian slip keputusan dan Pernyataan Keputusan atau sijil.